

Pre-exposure-profylaxe

informatie voor patiënten

INLEIDING	3
WELKE MEDICATIE WORDT ALS PREP GEBRUIKT?	4
DE WERKING VAN PREP	4
WIE KOMT IN AANMERKING VOOR PREP?	5
HOE MOET U PREP-PILLEN INNEMEN?	8
WAAR KOOPT U DE PREP-MEDICATIE EN WAT KOST HET?	11
DE OPVOLGING NA DE START VAN PREP-MEDICATIE	12
ANDERE SEKSUEEL OVERDRAAGBARE AANDOENINGEN (SOA'S)	13
CONTACTGEGEVENS HIV-REFERENTIECENTRUM UZ LEUVEN	14

Bij personen met een hoog risico op hiv, kan preventief medicatie worden voorgeschreven om de kans op overdracht van hiv drastisch te beperken. Dat noemen we pre-exposure-profylaxe of kortweg PrEP. In deze brochure vindt u meer informatie over onder andere de doelgroep, de werking en het effect van die medicatie.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen? Aarzel niet om ons te contacteren.

WELKE MEDICATIE WORDT ALS PrEP GEBRUIKT?

PrEP bestaat uit één pil die twee geneesmiddelen bevat: tenofovirdisoproxil en emtricitabine. Die pil is beschikbaar onder de merknaam Truvada® en als generiek geneesmiddel onder de naam Emtricitabine® / Tenofovir disoproxil®. U kan deze medicatie op twee manieren innemen: dagelijks of rond een risicocontact (zie verder).

DE WERKING VAN PrEP

PrEP WERKT ENKEL BIJ EEN STIPE EN REGELMATIGE INNAME

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat PrEP de kans op hiv-besmetting sterk doet dalen in patiëntengroepen met een zeer hoog risico op hiv, op voorwaarde dat die patiënten de medicatie stipt en correct innemen. Bij patiënten die de medicatie onregelmatig innemen, is het beschermend effect duidelijk kleiner. Het is dus belangrijk de voorgeschreven medicatie stipt en regelmatig in te nemen.

PrEP WERKT, MAAR DE KANS OP EEN HIV-INFECTIE BLIJFT BESTAAN

Hoewel PrEP goed werkt, moet u er rekening mee houden dat de kans op een hiv-infectie blijft bestaan. Beschouw PrEP het best als een middel om uzelf bijkomend tegen hiv te beschermen. Als u

een condoom kan gebruiken bij seksuele contacten, is dat sowieso veiliger. Omdat we met PrEP de kans op hiv drastisch verlagen, maar niet tot nul kunnen reduceren, blijft het belangrijk om regelmatig een hiv-test te laten uitvoeren. Na de start van PrEP-medicatie zal u dan ook driemaandelijks op hiv getest worden, of sneller als u tekens zou vertonen van een acute hiv-infectie. Zo kan u, in het geval dat er toch een hiv-overdracht zou optreden, snel de juiste behandeling en opvolging krijgen.

PrEP BESCHERMT U NIET TEGEN ANDERE SOA'S

De inname van PrEP beschermt u niet tegen andere seksueel overdraagbare aandoeningen of soa's. Het gebruik van een condoom biedt die bescherming wel. Soa's zijn wereldwijd, ook in België, aan een duidelijke opmars bezig.

WIE KOMT IN AANMERKING VOOR PrEP?

U LOOPT EEN GROOT RISICO OP HIV

U komt in aanmerking voor PrEP als u een groot risico loopt op hiv. PrEP-medicatie wordt dan gedeeltelijk terugbetaald op basis van strikte terugbetalingscriteria. Die aanvraag kan enkel gebeuren door artsen die verbonden zijn aan een hiv-referentiecentrum, zoals het hiv-referentiecentrum in UZ Leuven. Daar zal u ook driemaandelijks opgevolgd worden. Dat wordt besproken met de arts tijdens uw eerste raadpleging in het centrum.

Partners in een gesloten relatie met een persoon die hiv-positief is, maar bij wie het virus door medicatie goed onder controle is, komen niet in aanmerking. Bij deze personen is het hiv-virus niet meer detecteerbaar in het bloed, waardoor de kans dat het virus wordt overgedragen verwaarloosbaar klein is geworden.

U BENT HIV-NEGATIEF

Voor u PrEP-medicatie mag nemen, moet u zeker weten dat u niet reeds besmet bent met het hiv-virus. PrEP bestaat namelijk uit twee hiv-remmers die onvoldoende zijn om hiv te behandelen en die ertoe kunnen leiden dat het virus resistent wordt. Besmetting door een resistent virus is moeilijker te behandelen.

Op de dag van uw eerste raadpleging in het hiv-referentiecentrum gebeurt dan ook steeds een hiv-test, ook al heeft u recent nog een test ondergaan. Die test wordt ongeveer een maand later nog eens herhaald. Nadien wordt u driemaandelijks opnieuw getest op hiv.

TOEDIENING VAN PREP KAN VEILIG GEBEUREN

PrEP wordt globaal goed verdragen. De neveneffecten op lange termijn zijn beperkt. In zeldzame gevallen kunnen problemen met het functioneren van de nier optreden. Als dat tijdig opgemerkt wordt, zijn die problemen zelden blijvend van aard. Aan de hand van een bloedname en urineonderzoek zal de werking van de nier worden nagekeken voor u start met de medicatie. Als uw nierfunctie beperkt is, is het mogelijk dat de arts u PrEP afraadt.

Bepaalde medicatie kan op zich al schadelijk zijn voor de nier(en), dus combineert u die medicatie beter niet met PrEP-medicatie. Daarom

is het belangrijk om alle medicatie die u neemt met de arts te overlopen: zowel de medicatie die u op voorschrift van een arts krijgt, als diegene die u zonder voorschrift verkrijgt. Bijvoorbeeld hoge dosissen van ontstekingsremmers (NSAID's) neemt u het best niet samen met PrEP-medicatie, omdat ontstekingsremmers nierproblemen kunnen veroorzaken.

Uw arts zal u ook vragen naar het gebruik van creatinesupplementen. Creatine kan gerust ingenomen worden en is niet schadelijk. Toch is het belangrijk dat uw arts daarvan op de hoogte is, omdat creatine een invloed kan hebben op het resultaat van de nierfunctietest.

Bovenstaande aandachtspunten worden tijdens een eerste raadpleging in het hiv-referentiecentrum met u besproken en geëvalueerd. Op basis daarvan beslist de arts of u een goede kandidaat bent om veilig met PrEP te starten.

WAT ALS U NIET IN AANMERKING KOMT?

Mogelijk bent u niet geschikt om PrEP-medicatie te nemen. In dat geval kan de arts met u spreken over de mogelijkheid van post-exposure-profylaxe (PEP). In dat geval neemt u na een onveilig risicocontact gedurende 28 dagen medicatie om het risico op hiv-overdracht drastisch te verminderen. De huidige medicatie die voor PEP wordt gebruikt, wordt ook goed verdragen en kan enkel worden verstrekt via een hiv-referentiecentrum (buiten de werkuren via de dienst spoedgevallen).

HOE MOET U PrEP-PILLEN INNEMEN?

Zoals eerder vermeld in deze brochure, is de stipte en regelmatige inname van PrEP zeer belangrijk om uw kans op een hiv-besmetting zo klein mogelijk te houden. We weten echter dat dit niet altijd even evident is. Daarom bieden wij u graag een gesprek aan met een gespecialiseerd verpleegkundige om te bekijken hoe u de inname van de medicatie zo goed mogelijk in uw leven kan integreren.

U hoeft de pil niet samen met eten in te nemen, maar dat mag wel.

Momenteel zijn twee innameschema's voor PrEP bestudeerd: de dagelijkse inname en de intermitterende inname (rond een risicocontact). De arts of gespecialiseerd verpleegkundige zal met u de voor- en nadelen van beide schema's overlopen om dan samen een beslissing op uw maat te nemen.

DAGELIJKSE INNAME

Volgens dit schema neemt u elke dag rond hetzelfde tijdstip een PrEP-pil in. Dit is het best bestudeerde schema.

INTERMITTENTE INNAME (ROND EEN RISICOCONTACT)

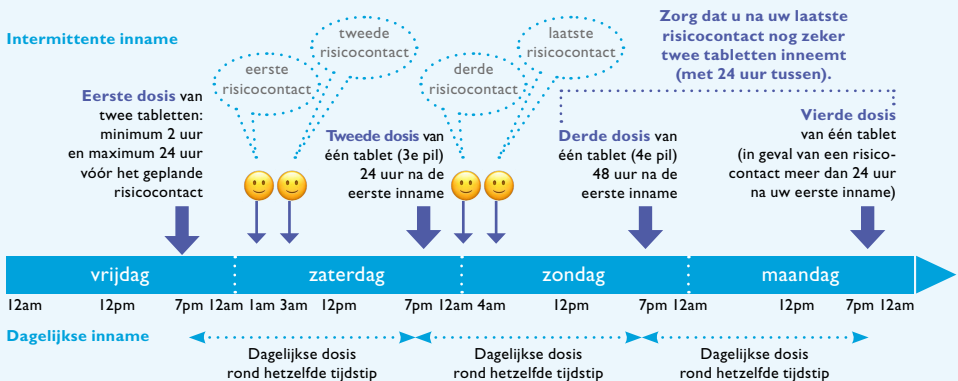
Volgens dit schema neemt u enkel medicatie rond (geplande) risicocontacten. Dit schema is minder effectief voor heteroseksuele transmissie en is in dat geval dan ook niet aangewezen. Als u meer dan

één keer per week risicoseks hebt, kiest u beter voor het dagelijkse schema.

In totaal neemt u volgens dit schema vier tabletten rond een (gepland) risicocontact:

- De eerste twee tabletten neemt u tegelijk in, minimum 2 uur en maximum 24 uur vóór het geplande risicocontact. Indien mogelijk zorgt u ervoor dat u ook de volgende dagen de medicatie op datzelfde tijdstip kan innemen.
- De derde pil neemt u 24 uur ná de eerste inname in.
- De vierde pil neemt u 48 uur ná de eerste inname in.

Als u seks heeft meer dan 24 uur na de eerste inname, ga dan door met de inname van een tablet om de 24 uur, tot twee innames na uw laatste risicocontact.

WAT ALS U EEN OF MEERDERE DOSISSEN VERGEET?

Het kan gebeuren dat u een pil vergeet in te nemen. In dat geval is het belangrijk om ze alsnog in te halen op het moment dat u eraan denkt. Als u er pas aan denkt bij de volgende inname, neem dan slechts één pil in.

Als u vaak een pil vergeet of ze veel later inneemt dan het voorziene tijdstip, aarzel dan niet om daarover te praten met uw arts of verpleegkundige. Zij kunnen vanuit hun ervaring samen met u zoeken naar oplossingen en u helpen met tips ter ondersteuning van therapietrouw, zodat u nog beter beschermd bent tegen hiv.

Als u de PrEP-pillen vergat en u seks had met een hoog risico op hiv-overdracht, neem dan contact op met het hiv-referentiecentrum.

MOGELIJKE NEVENEFFECTEN

Zoals eerder vermeld in deze brochure, wordt PrEP globaal goed verdragen en zijn de neveneffecten op lange termijn beperkt. In zeldzame gevallen kunnen problemen met het functioneren van de nier optreden. Als dat tijdig opgemerkt wordt, zijn die problemen zelden blijvend van aard. Bij langdurig gebruik kunnen ook effecten op het bot voorkomen.

WAAR KOOPT U DE PrEP-MEDICATIE EN WAT KOST HET?

Als u in aanmerking komt voor terugbetaling van PrEP-medicatie op basis van specifieke terugbetalingscriteria, betaalt u € 12,10 per doos van 30 tabletten (€ 8 bij verhoogde tegemoetkoming).

Met een voorschrift van de arts en het terugbetalingsattest kan u de medicatie verkrijgen in uw eigen (stads)apotheek. Hou er rekening mee dat deze medicatie soms besteld moet worden en ga dus tijdig naar uw apotheek. Het terugbetalingsattest is geldig gedurende een jaar en kan enkel door de arts van het hiv-referentiecentrum verlengd worden. Vraag er tijdig naar.

Kijk ook zeker na of uw ziekenfonds in orde is. Als dat niet het geval is, kan u nog steeds een voorschrift krijgen, maar komt u niet in aanmerking voor het gereduceerde tarief en betaalt u meer. Informeer uw arts bij problemen met uw ziekenfonds. Een gesprek met onze sociaal werker kan in dat geval ook aangewezen zijn.

Het online bestellen van PrEP-medicatie is wettelijk verboden in België.

Behalve de medicatie zelf, betaalt u eveneens de raadpleging bij de arts en de bloed- en urineonderzoeken.

DE OPVOLGING NA DE START VAN PrEP-MEDICATIE

Tijdens een eerste raadpleging zal bekeken worden of u in aanmerking komt voor PrEP en/of de terugbetaling ervan. Na het gesprek met de arts, ontmoet u de gespecialiseerd verpleegkundige en wordt het bloed- en urineonderzoek uitgevoerd.

Een eerste controlebezoek gebeurt ongeveer een maand later. Tijdens die raadpleging wordt geëvalueerd of u de medicatie goed verdraagt. Opnieuw zal er bloed genomen worden om de nierfunctie na te kijken en u te testen op hiv en andere soa's.

Daarna komt u driemaandelijks op controle om dezelfde testen uit te voeren (nierfunctie, hiv-test, soatest). Soms komt daar een urineonderzoek bij. Nieuwe voorschriften zullen worden voorzien.

Uw huisarts wordt steeds op de hoogte gesteld.

WAT ALS UW RISICO OP HIV VERMINDERT?

PrEP kan een nuttig bijkomend middel zijn om u tegen hiv te beschermen. Voor sommige mensen is het risico op hiv echter van tijdelijke aard. Zo kan uw risico opnieuw kleiner worden als u kiest voor een stabiele, gesloten relatie. Als dat voor u het geval is, bespreek dan uw huidige risico opnieuw met de arts. Het is dan mogelijk dat jullie besluiten om op dat moment met PrEP te stoppen. Als uw situatie nadien opnieuw verandert, kunt u opnieuw contact nemen voor een nieuwe analyse en een eventuele herstart van PrEP.

WAT ALS ERTOCH HIV OF EEN ANDERE SOA WORDT VASTGESTELD?

Als er bij u hiv of een andere soa wordt vastgesteld, zal u telefonisch worden uitgenodigd op een tussentijdse raadpleging voor de verdere bespreking en behandeling.

Preventieve medicatie voor andere soa's dan hiv bestaat niet. Het condoom reduceert wel drastisch het risico op een soa.

ANDERE SEKSUEEL OVERDRAAGBARE AANDOENINGEN (SOA'S)

Tijdens elke raadpleging in het kader van PrEP wordt een soascreening uitgevoerd, ook al hebt u geen klachten. Sommige soa's veroorzaken immers weinig tot geen klachten. Behalve hiv, testen we ook hepatitis C en syfilis. Dat kan via een bloedonderzoek.

Tijdens de eerste raadpleging testen we ook hepatitis A en B. Voor die vormen van hepatitis kan u zich beschermen via vaccinatie. De arts zal dit met u bespreken tijdens een van de raadplegingen.

Bij tussentijdse klachten die mogelijk op een seksueel overdraagbare aandoening wijzen, neemt u het best snel contact op met uw huisarts voor een snelle behandeling.

CONTACTGEGEVENS

HIV-REFERENTIECENTRUM UZ LEUVEN

Een afspraak maken op de raadpleging algemene interne geneeskunde kan via 016 34 47 75. De raadplegingen gaan door op maandag-, dinsdag-, woensdag- en vrijdagvoormiddag.

De gespecialiseerd verpleegkundige contacteert u bij voorkeur via mail (conventie.ial@uzleuven.be).

Als u telefonisch contact wil opnemen, kan dat via 016 34 44 88 op volgende momenten:

- Maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag: van 9 tot 12 uur
- Woensdag: van 14 tot 16 uur

© december 2019 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door de dienst algemene interne geneeskunde in samenwerking met de dienst communicatie.

U vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/701136.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kunt u bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg uw medisch dossier
via www.mynexuzhealth.be
of download de app

